

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
 Egész évre ... 480 Lel.
 Fél évre ... 240 Lel.
 Negyed évre ... 120 Lel.
 Havonta ... 40 Lel.
 Hirdetések díjazás szerint
 Megjelenik naponta reggel.

Egyre szám ára 2 lel, vasárnap
 3 lel. Bucurestiben 50 baniva
 több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF.

Szerkesztőség
 Arad, Acsév-palota.
 Kiadóhivatal
 Buva, Regele Ferdinand 22.
 (József főherceg-ut.)
 (Aradi Nyomda Vállalat.)
 Sügönyeim: Közlöny, Arad
 Telefonszám:
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 151.

A csongrádi bomba

Karácsony másodnapján röpült be a bálterem ablakán az estélyi ruhás urak és hölgyek sűrű tömegébe és alig pár másodperc múlva a fekete frakkokon meg a kivágott selyemruhákon végigömleszt a vér. Holtak és vérükben istrengő nehézsébesültek buktak a szerpentin parkettre, jajkiáltás és halálhörgéskontrázott bele a vidám cigánymuzsikába. Ez történt a szertetet ünnepeknél másodnapján Csongrád magyarországi mezővárosban.

A bomba szerterepítő szilánkjai messzebbre is elhatoltak, a mint azt a bombavető gondolták. Egy eltévedt szilánk odarepült Bethlen István magyar miniszterelnök finom kivitelű masszív íróasztalára és a kölcsön tanulmányozásába elmélyedt miniszterelnök meglepődve és megdöbbenve konstataulta, hogy egy ilyen kis vasszilánk még talán arra is képes hogy az ő nagy művét hátráltassa, vagy sikerét kockáztassa: ezt a robbanó gránátot a csongrádi szerencsétlen áldozatokon kívül a konszolidálni akaró Magyarországnak is szánták. Más eltévedt szilánkok még tovább repültek. Félelmes zümmögéssel egyenesen Európa asztalára zuhantak és az országok és nemzetek sorsát kormányzó államférfiak arcába vigyorogtak: még nem csendesedett le a világ, a gyűlölet még mindig tombol és politikai véleménykülönbségek vitájában még mindig tehet pontot a vltá végére a bomba.

Hogy az utóbbi esztendő alatt hányadik ez, így nehéz lenne megmondani. Ébredők, fajvédők, és más fekete társadalmi és politikai alakulatok több ízben nyultak már ehhez a rettenetes esz-közhöz, hogy a maguk igazát demonstrálják a világ előtt. Az ilyen demonstrálás minden alkalommal ártatlanok életébe került és minden alkalommal felzúdult a közvélemény: mikor teszik már végre ártalmatlanná ezeket a felforgatókat, mikor tűnik el már a polgári élet fogalmából a legrettenesebb szó — a bomba. A közvélemény most is csak ezt a kérdést szegzi az illetékes tényezők mellé és elvárja, hogy ezuttal kíméletlen szigorral juttatja a bűnösöket — bárkik legyenek is azok — a törvény büntető keze alá. A rettenetes bombamerénylet alkalmával némi vigaszt nyújt az, hogy az összes magyar politikai pártok a legteljesebb mértékben elítélik ezt a sötét tettet. Maga Eckhardt Tibor, az exponált ébredőpolitikus is odanyilatkozott,

hogy addig nem lehet rend Magyarországon, amíg egy pár ilyen bombavetőt fel nem akasztanak. A csongrádi bombamerényletnek az utolsóinak kell lenni a bombamerényletek sorában. A

Konszolidálódó Magyarországnak le kell ütnie ennek a rettenetes kígyónak a fejét. A „pardon” ideje elmúlt és el kell múlni örök időkre a bombavetőknél, a társadalom ellenségeinek is ...

A bánati szerb határ kérdése.

(Éles viták a Kamara mai ülésén. — Vaitoianu, Vaida Vocevod, Jorga, Biberea és Florescu felszólalásai.)

A Kamara tegnap éjjeli ülésén Vaitoianu közlekedésügyi miniszter reflektált Vaida Vocevod tegnapi beszédére. Rámutatott azokra a tárgyalásokra, amelyeket Vaidával, Mantuval és Pop-Cicóval folytatott a békeszerződés aláírása miatt. Annak idején megkérdezték a Konziliu Dirigent tagjait, hogy aláírják-e a békeszerződést, vagy nem. Pop Cicó azt válaszolta, hogy nem. Mantu nem adott pozitív választ és ezzel szemben Vaida mégis aláírta a kisebbségi klauzúrákat.

Vaida visszautasítja azt a kijelentést, hogy abban az időben Vaitoianu irányította az ország külpolitikáját. Vaida szavai nyomán óriási lármá keletkezett. A többség élesen protestál Jorga ellen. Az

elnök megkísérelte a rend helyreállítását, a zaj azonban folyton növekszik, mivel Jorga a liberális képviselőkkel felé kiltja:

— Mi az? Talán bankettől jöttetek ide?

A lármá lecsillapodása után Victor Biberea emelkedett szószólásra. Vaidát okolja a békeszerződés kisebbségi pontjainak aláírásáért. Élesen támadja Vaidát és őt teszi felelőssé azért is, hogy a liberális kormány kénytelen volt aláírni a bánati határmegállapításra vonatkozó Jegyzőkönyvet. A bánati képviselők pártkülömbösgre való tekintet nélkül a javaslat ellen foglaltak állást. Nem fognak soha hozzájárulni ahhoz, hogy a Bánátot más államnak átadják. Beszéde közben sértő kijelentéseket tesz Vaidára,

mire Jorga feláll és figyelmezteti az elnököt, hogy a szónok megmérte azt az atmoszférát, amelyet Vaida tegnapi kiváló beszéde teremtett a Kamarában.

— Nem volna szabad ilyen lenybert, — ugymond — mint Biberea a Kamarába engedni, aki csak pártgyűlöletet ismer és nem tud azokkal felülemelkedni.

Rámutatott arra a körülményre, hogy a Bánátban letelepedett szlávok már teljesen asszimilálódtak, csupán nevéket nem változtattak még meg. A nevek pedig nem adhatnák jogot egy államnak sem arra, hogy területi igényrel lépjen fel. Olyan megoldást kell találnunk amely biztosítja békénket szövetséges szomszédunkkal, a jugoszlávokkal. Jorgának hatalmas telesséssel kísért beszédét az egész Ház nagy meglepődéssel fogadta.

Florescu, volt igazságügyi miniszter beszélt ezután. Ismertette a liberálisok ténykedését a párisi tárgyalások alkalmával. A határkiigazításnak nem tulajdonít olyan nagy fontosságot. A javaslatot meg kell szavazni, mert ha az nem felel meg a követelményeknek, idővel a gyakorlatban az igazságtalan

A tetszhalál.

(Vita a tetszhalál lényegéről. — Aki tetszése szerint meg tudta állítani a szívverését. — Három napig elevenen a föld alatt.)

Londonból jelentik: Az angol tudományos lapokban ujabban élénk eszmecsere folytatnak a tetszhalál lényegéről és egyhanguan megállapítják azt, hogy a légzőszervek működésének hiányából és a szív működés megszűnéséből nem lehet biztosan a beállott halálra következtetni. Ez alkalommal ismét idézik Townsend angol ezredesnek a tetszhalál kérdésével kapcsolatban tett megfigyeléseit, amelyekről Braid számolt be a múlt század közepén. Townsendről köztudomású volt, hogy tetszése szerint halotthoz hasonló állapotba tudta helyezni szervezetét. Egy napon Anglia három leghíresebb orvosa, köztük a híres Cheyne dublini orvostanár, jelen voltak egy ilyen kísérletnél. A három orvos a leggondosabban megvizsgálta Townsendet, mielőtt kísérletét megkezdte volna. Townsend pul-

zusa bár gyengén, de határozottan érezhető volt, szíve pedig rendszeren vert. Az ezredes ezután hanyattfeküdt ágyára és egy rövid ideig mozdulatlanul e helyzetben maradt. Cheyne orvos a kísérlet alatt az ezredes jobbkezének ütőerét fogta, hogy megfigyelje az ezredes pulzusát a kísérlet alatt. A másik orvos egy tükröt tartott az ezredes szája elé, míg a harmadik a szívét figyelte. Rövid idő múlva már gyengébben vert az ezredes pulzusa és meglassult a szívverése, majd mindkettő teljesen elnémult. A száj előtt tartott tükrön már nem csapódott le több pára és teljesen tisztán és szárazon maradt, ami azt mutatta, hogy az ezredes lélekzetvétele megszűnt. A három orvos erre gondosan megvizsgálta Townsendet, kinél az életnek legcsekélyebb jelét sem tudták megfigyelni. A három orvos hosszasan tanácskozott a csodálatos esetről, majd mikor jelentékeny idő elmúltával sem változott az ezredes állapota, megijedtek, azt hitték, hogy az ezredes a kísérleténél tovább ment a

kelleténél és életével fizette meg merészségét. Végre az ezredes testén enyhén rángatózások voltak észlelhetők s mikor újra megvizsgálták szívét és légzőszerveinek működését, a legnagyobb meglepetésükre azt kellett megállapítaniuk hogy az ezredes testébe visszatért az élet. Röviddel rá az ezredes visszanyerte öntudatát.

Sokkal csodálatosabb Haridas esete, mely a róla szóló jelentések okmányoszerű hitelessége mellett is oly fanatikus, hogy nyugodtan lehet élettan unikumnak nevezni. Haridas, egy indus volt, a Yoginak szigorú művelője, ki rendszeres gyakorlatok útján szert tett arra a terrorisztikus önfogyelemre, mely csak régi iskolájú fakiroknak a tulajdona. Az életakarát ennek az atlétájának nem került semmi megérintésébe, hogy heteken, sőt hónapokon át eltemettesse magát a föld alá. Haridas eseteiről szintén Braidt számolt be, de beszámolt a lahorei maharadzsa akkori háziorvosa, egy Honigberger nevű osztrák orvos is.

Braidt részletesen leirt egy,

ságok amugy is eliminálhatók lesznek. Ha nem ratifikáljuk az egyezményt Romániának le kell vonni a konzekvenciákat, amiáltal meg kell szakítani Jugoszláviával a szövetséges viszonyt és ki kell lépni a kasantantból. Akad-e kormány, amely ilyen nagy felelősség önmagára vállalja? E körülmények figyelembevételével a határkiigazításról szóló jegyzőkönyv elfogadását kéri, mert szükségesnek tartja, hogy a két ország közötti jóviszony még mélyebb és szorosabb legyen. Arra kéri Jugoszláviát, hogy a határkiigazítás folytán ottmaradt románokkal bánjanak testvéri szeretettel.

Florescu beszéde után az elnök az ülést berekesztette.

A bánati határkérdésben a tegnapi minisztertanács úgy határozott, hogy felkéri a regábeli képviselőket, hogy szavazzák meg a javaslatot, a bánatiaktól azonban nem kéri ezt az áldozatot.

Arad költségvetése.

(Hátvenkétmillió kiadás. — A cégtábladó kérdése.)

(Saját tudósítónktól.) Arad város vezetősége ma délután befejezte az 1924. évi költségvetési tervezet tárgyalását, amely érdekesen világítja meg a város gazdasági helyzetét. A költségvetés végösszege 62,801,749 lej. Ebből az összegből 40,996,159 lejt városi beruházásokra, 21,805,590 lejt, pedig a városi üzemek fenntartására fordítanak. Erre a hatalmas összegre az illetékekben és a városi adókban kap fedezetet a város. Egy millió 600 ezer lej telekértékadó szándékozik 1924-ben beszédni a házipénztár. Illetőségeként 150 ezer lej, idegenforgalmi adókból 300 ezer lej, csatorna adókból egy millió 200 ezer lej és cégtábla

ilyen kísérletet, mely 1823-ban történt a conconi helyőrségben. — Mintegy ezer indus jelenlétében a nyílt mezőn egy sirt ástak, melybe befektették Haridasnak teveszortakaróba burkolt testét. A sirt ezután betemették földdel. Az angol katonaság kordonnal zárta el a helyet és pedig, hogy minden csalást lehetetlenné tegyenek, a kordon legénységét mohamedán katonákból állították össze, kik mint ismeretes, a hinduknak esküdt ellenségei. Bár a bramánok mellett kardoskodtak, hogy Haridast hagyják több hétig a föld alatt, a helyőrség angol őrnagya aggódni kezdett az eset miatt s attól való félelmében, hogy esetleg felelőségre vonják egy ember megölésében való bűnrészesség miatt, a harmadik nap végén elrendelte Haridas testének kiásását. A teljesen élettelennek látszó testet a sír felnyitása után a gyepre helyezték és Haridas két tanítványa rövid fáradozás után ismét életre keltette mesterét.

adókból 500 ezer lej bevételre számít a város.

A cégtábladók kivétele ügyében még nem döntött véglegesen a minisztérium. Azonban illetékes helyről nyert értesülésünk szerint csak azokat a cégtáblákat számítják idegen nyelvűnek, amelyek nincsen román szöveg. A román és magyar nyelvű cégtáblákat nem idegen nyelvű cégtáblaként adóztatják meg.

Megakarták gyilkolni Kahrt és Ludendorffot.

(Tíz óras munkaidő a német bányákban. — Kommunista denunciációja alapján a franciák megszállták Remscheidet. — Javul a Ruhrvidék gazdasági helyzete.)

Münchenből jelentik: A müncheni rendőrség Bartel színész le tartóztatása után széleskörű nyomozást indított, melynek során Kahr és Ludendorff ellen irányuló nagyszabású nacionalista összeesküvésnek jöttek a nyomára.

Az összeesküvés célja Kahr és Ludendorff meggyilkolása volt.

A rendőrségnek sikerült lelepleznie a mozgalom központját, hol felbékelték a gyilkosokat. Az utóbbi napokban a Hitler-féle harci szervezetek újabb élénk tevékenysége volt észlelhető. A rendőrség megállapította, hogy Esser, nacionalista vezér, ki Ausztriába szökött, Ausztriából irányítja a harci szervezetek működését. A rendőrség a Reichswerrel karöltve nagy szabású biztonsági intézkedéseket tett, mert számít azzal, hogy a legközelebbi időben súlyos zavargások lesznek.

Nyolc-tíz órai munkaidő a német szénbányákban.

Berlinből jelentik: A birodalmi munkaügyi minisztérium által a közép-németországi barnaszénbányák munkaidejének szabályozására létesített bizottság azt a döntést hozta, hogy a munkaidő a föld alatt nyolc, a határban nyolc és fél, a föld feletti munkák elvégzésénél pedig tíz óra lesz. A munkabérek a munkateljesítmény várható emelkedése esetén egy vagy két nyolcaddal emelni fogják.

Berlinből jelentik: A Welt am Montag „Leplezett infláció” címmel hosszabb cikket közöl Németország pénzügyi viszonyairól. — Megállapítja, hogy a járadékmárkában és aranymárkában több mint két milliárdot költöttek el és az országok és városok igénylése változatlanul tovább tart, amely a legtisztább inflációs gazdálkodáshoz vezet, melynek következményei beláthatatlanok. A jövő év első negyedének adójövedelmei mindössze négyszázmillió aranymárkára ragnak.

A franciák megszállták Remscheidet.

Remscheideből jelentik: A francia katonaság tegnap hajnalban

A kiadásokban a legnagyobb összegekkel szerepelnek az új ucanyítási tervezetek, amelyekről beszámolt a Közlöny karácsonyi száma és az uccák kövezése. — Ezek összesen hét millió lejt tesznek ki. A költségvetés tervezetét jóváhagyás végett dr. Roba János főpolgármester és Oleriu István pénzügyi tanácsos vizsik vasárnap délelőtt Bucürestibe.

megszállotta a remscheidi város házákat. Két gépfegyverrel ellátott gyalogos század körülvette a rendőrség laktanyáját és abban házkutatást tartott. A franciák tízenhat rendőrségi hivatainokot le tartóztattak.

Kölnből táviratozzák: A Kölnische Zeitung a remscheidi eseményről írva, azt jelenti, hogy a franciák előnyomulása a kommunista denunciáció alapján történt. A kommunisták azt jelentették a franciáknak, hogy a remscheidi rendőrség nagy fegyverraktárakkal rendelkezik. A franciák házkutatása teljesen eredménytelen volt.

Düsseldorfból jelentik: A Ruhrvidék gazdasági helyzetének javulása tovább tart. Az élelmiszerárak csökkennek. A munkásság béreiből be tudja szerezni élelmét, úgy hogy a drágasági pótlékot 25-ről 10 százalékra szállították le. Szénadóra egyetlen nap alatt 22 millió frankot fizettek be.

Csendőrőrmesterből rablóvezér.

(Kézrekerült veszedelmes rablóbanda.)

Eszékről jelentik: A szlavóniai rablók közül, mint ismeretes, a csendőrségnek sikerült pár héttel ezelőtt elfogni husz embert, akiknek kihallgatása során kiderült, hogy Stanisavljevics Caruga Joco rablóvezér bandájához tartoznak, akinek fejére a hatóság harmincezer dinár jutalmat tűzött ki.

A kitűzött jutalom csábítására, a szlavóniai községek lakosai, a kik eddig félelemből nem mertek utbaigazítást adni a csendőrségnek, a rablóvezér kézrekerítésére, az utóbbi időben minden kis adatot tudomására hoztak Caruga hollétéről. A csendőrség a kapott adatok alapján több ízben megkísérelte a rablóvezér bekerítését, a ki azonban mindig kiejében neszét vette a dolognak és elmenekült. A napokban azután egy vinkovci pástoriú jelentette, hogy a közeli erdőben fegyveres embereket látott. A csendőrök azonnal megindultak a rablók rejtekhelye felé és az erdőben — portyázás közben — nyomukra bukkantak a

fegyveres embereknek, akik a csendőrök láttára menekülni igyekeztek. Hosszas üldözés után azonban sikerült nekik valamennyiüket kézrekeríteni.

A rablók kihallgatásuk alkalmával beismerték, hogy egy rablóbandához tartoznak és a környéken több rablást követtek el. Kiderült — vallomásukból — hogy a múlt hónapban ők rabolták ki Pirkmayer erdész házáat és ők lötték le a védekező öreg erdészt is, amiről a Közlöny annak idején beszámolt.

Az elfogott rablók között van a banda vezére, akiről kiderült, hogy azelőtt csendőrőrmester volt aki valami szabálytalanság miatt hagyta ott állását.

A tüdőgyulladás széruma.

(Nagy gyógyeredmények. — Ellenletes nyilatkozatok.)

Rómából jelentik: A világ minden részébe eljutott már Tomarkir dr., a Rómában élő svájci orvosnak, a tüdőgyulladás gyógyítására vonatkozó találmánya. Kiszivárgott hírek szerint Tomarkin doktornak sikerült egy általa antimikrobiumnak nevezett szert előállítani, amelynek beoltása révén a tüdőgyulladásban szenvedő beteg feltétlenül meggyógyul. A Giornale d'Italia nevű lap részletes tudósítást közöl ezzel a gyógyszerrel folytatott kísérletekről, amelyek kitűnő eredménnyel jártak. A lap szerint a római Santi Spirito-kórház egyik termében Nazari tanár és Marchiafava orvosprofesszor asszisztensének ellenőrzése mellett három hónapon át folytak a kísérletek az antimikrobiummal és minden beteg, korra való tekintet nélkül, még az olyan is, aki két oldali tüdőgyulladásban szenvedett, meggyógyult, a kórház másik termében, ahol az eddigi módszer szerint tüneti kezeléssel gyógyították a tüdőgyulladást, a betegek 40 százaléka meghalt. — A Giornale d'Italia egyik tudósítója megkérdezte erre vonatkozóan Marchiafava professzort, aki a legnagyobb optimizmussal nyilatkozott a tüdőgyulladás gyógyszeréről, amelynek hatását határtalannak mondta és azt a meggyőződését fejezte ki, hogy az nemcsak a tüdőgyulladást, hanem más fertőző betegséget is meggyógyít. Alig jelent meg az újságban Marchiafava tanárnak ez a nyilatkozata, a híres orvostanár, aki ugy látszik megbánta elhírtelenkedeti nyilatkozatát, levelet irt a lapnak, amelyben lefokozott optimizmussal beszél a gyógyszeréről. — Azt írja, hogy még nem lehet róla véleményt mondani, mert ezen a téren már sok csalódás történt, a mire számtalan példa van a gyógyászat történetében. A Santos Spirito-kórházban végzett kísérletek csak szerencsés kezdetét jelen

tik a tüdőgyulladás gyógyítására vonatkozó törekvéseknek, de végleges eredményt csak szigorú klinikai vizsgálat után lehet róla mondani.

Ausztria szanálásáról.

Irtta: Grünberger Alfréd dr.

az osztrák köztársaság külügyminisztere

(A Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Ausztria kijáratát, amelyet célunkul kifizettünk, csak két előfeltétel alatt képzelhető el: az egyik az államháztartás, a másik a közgazdaság meggyógyulása. Egészséges közgazdasági élet lehetetlen, amíg az állam pénzügyei nincsenek rendben, amíg az állam existenciája is emiatt kérdéses. A genfi szanálási akció folytán államháztartásunk a gyógyulás útján van, a valuta stabilizálását máris elértük, miáltal adva van a kereskedelmi kalkuláció előfeltétele és meg van alapozva a bizalom államunk és közgazdaságunk iránt, ami minden gazdasági viszony alapfeltétele.

A szanálási akció kezdetekor az osztrák kormány törekvése azonnal arra irányult, hogy mindazokat az akadályokat, amelyeket a háború, a békeszerződések és az ezt követő idő viszonyai felhalmoztak, eltakarítsa a kereskedelmi forgalom útjából. Ezt a kereskedelempolitikai akciót a Népszövetség is támogatta és tényleg a legtöbb ország hajlandónak mutatkozott tárgyalásokat kezdeni normális kereskedelmi szerződések megkötése céljából. Célunk mostan az, hogy a szerződéseket tarifák alapján építsük fel. Amíg az osztrák korona állandóan esett, addig ezt nem lehetett megvalósítani. Mióta azonban az osztrák korona stabilizálódott, a külföldnek semmi oka sem lehet arra, hogy a tarifális szerződéseket Ausztriával ne kösse meg. Az év folyamán, illetőleg annak első felében tényleg két tarifális szerződés jött létre, előbb Olaszországgal, majd Franciaországgal. Evvel Ausztria kereskedelempolitikai viszonyaiban új korszak kezdődött. A tarifális és legtöbb kedvezmények alapján felépült szerződések egész sora lép legközelebb életbe. A belga kereskedelmi szerződést már megkötöttük, Amerikával, Hollandiával, Norvégiával és Törökországgal a tárgyalások befejezés előtt állnak. Nagy fontosságuk van szomszédainkkal, Csehszlovákiával, Magyarországgal és Jugoszláviával kötendő szerződéseinknek, mivel ezekkel az államokkal kereskedelmi forgalmunk igen élénk.

A kereskedelmi szerződések megkötése igen hamar kedvező eredménnyel járt, ezt az őszi bécsi vásár is bebizonyította. Minden államból jöttek vevők Bécsbe, a vásár bebizonyította Bécs jelentőségét, mint kereskedelmi cen-

trumét, mint közvetítő városét Nyugat és Kelet között. Bécsnek ezt a pozícióját meg kell tartania és mostan az a feladatunk, hogy minél nagyobb beruházásokkal nagy raktárházakat építsünk, hogy Bécs megfelelhessen a fokozott követelményeknek. Nagy kikötőhálózat építésével Bécs az egész Európa egyik legjelentékenyebb

folyami kikötő-városává akarjuk fejleszteni.

A gazdasági fejlődés előfeltétele azonban az, hogy a világ viszszerterjen a békéhez. Az osztrák kormány büszke arra, hogy újjáépítő és békülékeny politikájával kivetheti a maga részét ennek a nagy és magasztos célnak megvalósításából.

Beszélgetés a kisebbségi államtitkárral.

(Tatarescu államtitkár két napot időzik Aradon, azután Temesvárt keresi fel. — Nyilatkozott a Közlönynek a cenzura, a hadizóna

(Saját tudósítónktól.) A ma délelőtt fél tizenegy órakor Oradeamare (Nagyvárad) felől érkező vonattal Aradra érkezett Tatarescu kisebbségi miniszter. A miniszter fogadtatására megjelentek az állomáson Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, Aradvármegye prefektusa, dr. Robu János főpolgármester, dr. German Joe alispán, Vuipe József helyettes szigurancafőnök, Beju Onitfor mezőgazdasági tanácsos, Moldovan József tanfelügyelő, Bejan Romul főispáni titkár, a hivatalok vezetői, Mihulin Miklós, dr. Ispravnic Sever, Orezeanu Romul, Cristea Miklós, dr. Felea Viktor, dr. Novac Aurel a liberális párt vezetője és Zima Tibor, mint Arad város országgyűlési képviselője. A miniszter az állomási fogadtatás után csukott autóba ült és Temesvárra hajtatott át, ahonnan d. u. réltörkor érkezett vissza Aradra. A miniszter a Központi szállóban levő lakásán történt átöltözése után a prefekturára ment, ahol először a liberális párt vezetőségének jelenlevő tagjait mutatta be a prefektus a miniszternek. A miniszter amikor megírta, hogy megjelentek az aradi sajtó képviselői is a prefekturan, kijelentette, hogy először a sajtó képviselőivel önjait beszéli. A miniszter még egészen fiatal ember, magas, elegáns alak és könnyed, kellemes modorban válaszol a feltett kérdésekre.

— Az ostromállapot és a cenzura kérdése most van tanulmányozás alatt. Amikor visszatérek Bucurestibe, referálni fogok arról, hogy mit tapasztaltam Erdélyben, de főképpen a határszéli városokban és akkor fogja meghozni a minisztertanács döntését, hogy az ostromállapotot és a cenzurát eltörli-e a határszéli zóna városiban vagy továbbra fenntartja-e? Minden esetre keressük, hogy a jelenlegi állapotok helyébe egy kevésbé kellemetlen rendszert létesítsünk. A kormánynak általános törekvése, hogy minden tekintetben a normális viszonyokhoz térjünk vissza és idetartozik ez a két kérdés is. Hogy milyen változtatások következnek be az nagyrészt függ a sajtó hangjától is és mondhatom, hogy a sajtó sokat könnyíthet az általános helyzeten. Elismerem, hogy vannak dolgok, amelyeken változtatni, javítani kell, de magam is azon vagyok, hogy ez mielőbb megtörténjen.

— Az aradi katolikus főgimnázium kérdéseit nem ismerem és így nem tudom, hogy milyen alapon történt a legutóbb a ma-

napot időzik Aradon, azután Nyilatkozott a Közlönynek a cenzura, a hadizóna

sodosztályos zsidó növendékek kizárása. De velem érkezett dr. Lupu Antonescu a közoktatásügyi miniszter delegátusa, aki a helyszínen fog megismerkedni a tanítás kérdéseivel és fogja megvizsgálni, hogy a közoktatásügyi miniszter oktatási rendszere miképpen alkalmazható. Annyit állíthatok, hogy a legnagyobb jóakarattal kezelik az idevonatkozó kérdéseket, de a kormány kormányzati alapelveiből nem engedhet. Általános elv, hogy ahol nincsen kisebbségi tannyelvű állami iskola, ott a másfelekezeti tanuló is beiratkozhatnak más felekezetek iskoláiba.

— Az aradi Magyar Párt működését nem ismerem még és így nem is tudtam azt, hogy nem működhet. Nekem az a véleményem, hogy mindenkinek joga van politikai tevékenységet kifejtetni és így a magyarságnak is, tehát ebből a szempontból nincsen akadály, hogy a Magyar Párt működjön. Nem tudom tehát elképzelni, hogy miért ne működhetne a párt?

A kihallgatásnál jelen volt Gritta Ovidiu rendőrprefektus megjegyezte itt, hogy Aradon hadizóna van és így minden politikai gyűléshez katonai engedély szükséges.

— A választási névjegyzékek kiegészítésének kérdése, bár nem aktuális, mégis a közeli jövőben szónyegre kerül. A közigazgatási reform letárgyalásával kapcsolatosan fogják letárgyalni új év után a választási törvény reformját is. Ezzel a reformmal elintéztést nyer a névjegyzékek kiegészítése is. Két napot töltök Aradon és ez idő alatt az iskolakérdéseket és az agrárreform végrehajtásával kapcsolatos panaszokat vizsgáljuk meg. Ugyancsak velem jött Aradra Petrini földművelésügyi államtitkár, aki az agrárreform ügyekben hivatott intézkedni. A holnapi nap szemlével és kihallgatásokkal fog eltelni.

A miniszter ezután udvariasan búcsuzott a hírlapíróktól, kezét nyújtott és a liberális párt vezetőihez fordult. A miniszter ma délelőtt temesvári látogatását arra használta fel, hogy felkeresse Cipenariu vezérigazgatót, a liberális párt lippai szenátorjelöltjét.

A látogatás után fogadta a temesvári sajtó képviselőit és a Közlöny munkatársának kijelentette, hogy Aradról Temesvárra utazik, ahol öt napig szándékozik tartózkodni. Ez idő alatt megvizsgálja a kisebbségek helyzetét és figyelmébe veszi panaszokat.

A vasutas nyugdíjasok

(Királyi kihallgatásra mennek hét hónap óta visszatartott nyugdíjaikért.)

(Saját tudósítónktól.) Több ízben tette már szóvá a Közlöny a nyomorgó vasutas nyugdíjasok ügyét, akik már hét hónapja nem kaptak nyugdíjat és kérésükkel minden fórumot megjártak. Hat száz vasutas várja, hogy hét hónap óta nem folyósított nyugdíját a kegyetlen tében ismételtelen folyósítsák. Kérésükkel már felkeresték az elmúlt napokban Arad város polgármesterét, majd Georgescu János prefektust, akik mindketten megígérték a legteljesebb támogatást és a leggyorsabb intervenciót. A vasutasok karácsonyra vártak némi segítséget, de az intervenció nem járt kellő eredménnyel. A nyugdíjas vasutasok küldöttsége ma felkereste ismételtelen Robu János dr. főpolgármestert akit arra kértek, tegye lehetővé, hogy az aradi nyugdíjasok küldöttsége Ferdinánd király elé kerülhessen és Őfelsége előtt tárhassák fel panaszukat egy királyi audiencia keretében. A polgármester megígérte, hogy kérésüket eljuttatja a legfelsőbb helyre. A nyugdíjas vasutasok az Aradon időző Tatarescu kisebbségi államtitkártól is kihallgatást kérnek, hogy panaszukat előtte is feltárják.

Anyagyilkosság Nagyváradon.

(Mégmérgezte az anyját, mert ellemezte férjhezmenetelét.)

Nagyváradról jelentik: Nagyvárad lakosságát borzalmas anyagyilkosság híre tartja izgalomban. Karácsony másodnapján délután Szent Jeromos utca 13. szám alatti lakásában halva találták özvegy Szász Ferencné, s a rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy mérgezés történt, még pedig a jelek szerint szublimálttal. Az özvegy asszonynak legkisebb, 16 éves leánya elmondta, hogy néneje, a 21 éves Róza rossz viszonyban volt anyjával, mert egy bentemesierhez akart hozzámenni, anyja azonban nem egyezett bele a házasságba. Emiatt Róza nem is akart anyjával együtt lakni.

— Karácsony napján az özvegy asszony temetéséről jött haza és Róza leánya teával kínálta. A kisebbik leánynak feltűnt, hogy néneje a rumot nem abból az üvegből öntötte magának, mint az anyjának,

s ezért ő is megkóstolta anyja teáját, aki az egész csészével megitta, utána azonban rögtön rosszul lett, agybefeküdt és rövid szenvedés után meghalt.

Szász Rózsát tagadja a rettenetes bűnt. Az anyja temetését felboncolták, de mivel Nagyváradon nincsenek ilyen természeti vegyi elemzések befűndezve, a vizsgálat nem vezetett eredményre és a bel-

ő részeket felküldték Bucurestibe. Szász Rózsit betartóztatták és az ügyészségi fogházba szállították.

Hogy áll a lej?

1923. dec. 28-án 100 lejért adtak:

Nálunk:

2.85 svájci frankot,
10 francia frankot,
9.500 külföldi magyar koronát,
16.100 tényleges magyar koronát,
16.700 belöldi magyar koronát,
35.000 osztrák koronát

Zürichben 2.95 frankot

Párisban 10.— frankot

Budapestben 11.200—12.500 K-ft

Irodalom, művészet

* Az aradi színház héti műsora. Szombaton délután fél 6 órakor: Leányvásár, operett. Halász Ica és Huszár Károly vendégfellépéssel. (C.) Este: Román előadás. Vasárnap d. u. 3 órakor: Aranymadár. Láng Eszti vendégfellépéssel.

* A temesvári színház műsora. Szombaton délután 3 órakor: A cigány. Este 8 órakor: Bajader, operette. Vasárnap délután 3 órakor: Tul a nagy Krivánon, este 6 órakor: Trüby, 9 órakor: Hazudik a muzikaszó. Szilveszter estéjén 6 órakor: Hazudik a muzikaszó, 9 órakor: Nagy kabaré.

* A vasárnapi aradi Kölcsey-zsur műsorának kiemelkedő száma Tessitori Nórának, a kiváló előadó művésznőnek fellépése. A művésznő műsorának minden száma szenzáció erejével hat s azokat hasonló művészi előadásban hallani még nem volt alkalma. Arad közönségének. Tessitori Nóra vendégszereplésén kívül még Szele Károly dr. a kolozsvári olimpiáson játszott darabját adta elő, Mengár Imre dr. Mendelssohn hegedüversenyét játsza, Kállay Nándor hírlapíró egyik novelláit olvassa fel. Az irodalmi zsúr vasárnap délután 5 órakor kezdődik a Kulturpalota nagytermében.

* Aradi színházi hírek. A vendégszereplő román színársulat előadása miatt a szombati Leányvásár előadása fél 6 órakor kezdődik. A népszerű operett primadonna szerepében egy rendkívül tehetséges, képzett színésznőt, Halász Icát ismeri meg a publikum. A vendég mellett érdekessége a szombati repríznek, hogy csakhamar teljesen új szereposztásban játszik. Hálás, jó feladathoz jutottak a közkedvelt Szegő Lily, Tibor Lóri, a vendégszereplő Huszár Károly, Ekecs, Gyöző, Selmezy. — Vasárnap két előadást tart a színársulat. Délután 3 óras kezdettel a régen nem játszott Aranymadár operettet elevenítik fel vendéggel. Lizette szerepében egy tehetséges fiatal színésznő, Láng Eszti mutatkozik be. Délután fél 6 óras kezdettel a Mignon operát ismétlik meg bérlet-szünetben, ugyancsak Máthé Rózsá, Baranyai Jolán, Bing János, Kertész Vilmos, Huszár Károly vendégfellépéssel. Erre az előadásra a rendes esti helyárak érvényesek. — A vörös malom, Molnár Ferenc szenzációs drámájának aradi bemutatóját január hónapban tartják meg. — Leányom hozománva ötszáz millió. Földes Imre legújabb vígjátékában egy hirtelen meggazdagodott, parvenü család történetét dolgozza fel szellemesen, kacagatóan. Az aradi prózai együjtés már készül az újdonságra és azt a jövő héten mutatják be.

Görgei Artur leányának nincs betevő falatja.

(„Könyörüljön meg rajtam, ne engedje, hogy elpusztuljak” — A magyar állam havi 4550 koronát ad neki.)

Budapestről jelentik: Görgei Arturnak, a magyar szabadságharc hősné leánya, özv. gróf Bubna Ferencné levelet írt egy magasállású magyar funkcionáriushoz. Görgei Artur leánya egy falat kenyeret kér ebben a levélben, mert éhezik.

A levél a következő: Kegyelmes Uram! 1919-ben volt oly szíves Kegyelmességed s kihallgatáson fogadott engem. Rettenetes nyomorúságom készlet arra, hogy most Kegyelmességedhez forduljak segítségért. A szó szoros értelmében éheznek, nincs betevő falatom! Ez az igazság!

A nyomorúságom akkor kezdődött, amikor a drágaság ürhetlenné vált. Eleinte megvolt a puszta száraz kenyér, de most már az sincs. A magyar miniszterelnökségtől (segédhivatal) 4550 koronát kapok havonta. Ez az összeg arra sem elegendő, hogy nyolc napon keresztül kenyeret vásároljak belőle. Kőszegen egy kis kenyér 1200 korona. Ha az embernek nincsen más ennivalója, akkor ilyen kenyér másfél napnál tovább nem tart.

Rettenetes ez az én életem. Az a község, ahol élek, közvetlen a magyar határon van, csupa szegény ember lakja, ezek nem segíthetnek rajtam, hiszen maguknak sincs semmijük. Borzalmassá teszi a helyzetemet az, hogy most semmit sem tudok keresni. Néhány hónappal ezelőtt napszámba lártam. Hetenként háromszor huszonöt-harminc kilométert gyalogoltam, a hátamon 18—20 kilóval. A gyaloglást még bírtam, mert hiszen mindig jó gyalogló voltam, de a hátamat sebző teher megártott. Koldus lettem, alig tudok mozogni, a szobából sem bírok kijárni.

Ha rövidesen rendbe nem hozom magamat, koldus maradok. Éhen fogok elpusztulni, mint a kiverít állat, Senkim sincs ezen a világon, aki segítene rajtam. A leányom, aki Romániában lakik, maga is szegény. Az unokanővéremmel lakok együtt, aki tanítónő. Ő, sajnos, nem tud rajtam segíteni.

Kegyelmes Uram segítsen rajtam, szeretnék egészséges lenni, szeretnék ismét dolgozni. Míg dolgozni tudtam, senkitől ezen a kezek földön segítséget nem kértem. Amint csak egy olyan ember tud kérti, aki az életért könyörög, úgy kérem Önt Kegyelmes Uram, hogy könyörüljön rajtam. Legáltalánosabb szolgálója, Liebig (Rótfalva). Özv. gróf Bubna Ferencné, Görgei Berta.

Ehez a megrendítő levélhez még egy utóiratot is ír Görgei leánya. Az utóirat így szól:

Bocsánatot kérek Kegyelmes

uramtól azért, hogy levélben fordultam önhöz és nem kérvényt írtam. Igen jól tudom, hogy mit jelent az ön magas állása, hiszen soha még voltam nagybátyámnál, gróf Szögyény-Marich László nagykövetnél Berlinben. Itt megtanultam, hogy a kérvények rendszeresen nem érik el céljukat. Ezért írtam önhöz levelet.

Kegyelmes Uram! Ön ismerte az én apámat. Ha most oly mélyen sújtott a sors, hogy éheznek és koldulni vagyok kénytelen, azért még is csak az ő leánya vagyok. Bizony szomorú az, hogy éhezni hagyják Görgei leányát.

Primadonna-háború Reinhardt newyorki vendégszereplése körül.

(Maria Carmi érdekes pere.)

(A Közlöny newyorki levelezőjétől.) Mire a tudósítás megérkezik, addigra valószínűleg már megkezdődött Reinhardt társulatának vendégszereplése, illetőleg Vollmöller Mirakeljének sorozatos előadása. Egyelőre azonban nagy primadonna-háborúság folyik a körül, hogy ki játssza a Madonna szerepét, amelyre Reinhardt tudvalegőleg eredetileg Darvas Lilyt akarta szerződtetni. A Reinhardt-vendégjátékok impresszáriója, Morris Gast a Madonna szerepére ugyanis két ismert nevű színésznőt szerződtetett, akikkel felváltva szeretné a Madonna szerepét eljátszatni. Az egyik Gast által szerződtetett Madonna Matcha-telli hercegnő, művészi nevén Maria Carmi, az ismert nevű filmdiva, a másik pedig lady Diana Manners (művészi nevén Duff Cooper). Amikor Maria Carmi megtudta, hogy Gast lady Dianát is leszerződtette, nagy haragra lobbant, mivel Reinhardt a Madonna szerepét kizárólag neki ígérte. Ezért Maria Carmi az újságírók előtt azonnal kijelentette, hogy Gast impresszáriót 20.000 dollár pénzállé erejéig beperli a szerződés megszegése miatt és meg fogja akadályozni, hogy lady Diana is fellépjen. Egyik nyilatkozatában csipősen megjegyezte:

— A Madonna eljátszásához nem elég a szép arc, ahhoz más is kell.

Maria Carmi tényleg megindította a pert Morris Gast ellen. Érdekes, hogy a per ellenére is Maria Carmi és Gast barátságosan együtt fényképeztetik le magukat a foto-riporterek által, lady Diana viszont teljesen visszavonult szálodájába és nem hajlandó nyilatkozni. A premier után fog eldőlni, hogy vajon komoly primadonna-

hárcról van-e szó, vagy pedig — Amerikában ez nem éppen szokatlan — az impresszárió egyszerű reklám-trükkjéről.

A nap tükre.

CSUTINA SÁNDORRÓL, a Marosimádó apostolról már megemlékeztünk. A megemlékezés alkalmával tudtul adtuk a világnak, hogy Csutina Sándor, az aradi cipésmester csak a jéghideg Marosbizben érzi jól magát és szerény véleménye szerint náthát, köhögést, tüdőgyulladást és egyéb téli kellemetlenségeket úgy lehet sikeresen kikurálni, ha a beteg naponta kétszer-háromszor beleveti magát a jégdaraboktól hemzsegő hideg folyóba. A mostani megemlékezés alkalmával már azt is megirhatjuk, hogy Csutina mester lassankint szenzációvá nővi ki magát és nemsokára belekerül a világsajtóba. Naponta a déli órák alatt hatalmas embertömeg verődik össze a Marosparton és élvezettel nézi, miként merül el a vízben a hideg víz, fagy és jég fanatikus. Csutina apostol már előre retteg attól, hogy a mostani „kellemes” idő kellemetlenül enyhére fordulhat, mert szerinte nem élvezet fürödni a langyos vízben. Egyébként megvizsgálták már orvosok, sportférjak és egyéb szakemberek a „hideg embert” s konstatálták, hogy semmi baja nincsen, azonkívül, hogy utálja a meleget. A cipésmester apostolkodása legérzékenyebben a fakereskedőket érinti, mert ha az új eszme sok követőre talál, úgy a fakereskedőknek kötéllal kell fogni a vevőket. Mindezideig Csutina Sándornak csak nézője van, követője még nem akadt.

HIDEG VAN. Minden ellenkező véleménnyel szemben le kell szögeznünk a kegyetlen tényt, hogy hideg van, sőt kegyetlen hideg. Ezt érezzük naponta hőrimkőn, illetve libabőrünkön. Téliapó négy nap előtt huzamosabb tartózkodásra közénk jött és bár a vendéget nem marasztaltuk nagyon szívesen, semmi hajlandóságot sem mutat a távozásra. Vasárnap kezdődött a hideg egyelőre csak 3 fok Celsius-sal majd folytatódott hétfőn 6 fokkal, kedden és szerdán a 9 fok kacérkodott a 10-el, csütörtökön 12 fokot mutatott a hőmérő, hogy azután pénteken megfagy-gvassza ereinkben a vért a 15 fok. Már kénytelenek vagyunk koncilianusan elismerni, hogy a télnek fogza, sőt erőteljesen kifejlődött fogsora és ezzel a fogsorral ugyan csak harap. A Maros ugyan még csekély hajlandóságot mutat, hogy kemény páncéllal védekezzen a hideg ellen, ellenben a korcsolyázók már vígan hasítják a korcsolyapályán a jéget. A fűtés is intenzíve-

bé válik és az emberek belátják, hogy a boldogság mostanában

tényleg a barátságos meleg szobában van. (k. s.)

Halálos bombamerénylet egy táncmulatságon.

Két halott, három halálos, tizenegy súlyos sebesült. — Véres karácsonyi bál Csongrádon. — Az ébredőket gyanúsítják a merénylettel. — Eckhardt Tibor erélyes nyilatkozata.)

Budapestről táviratozzák: Csongrádon, Karácsony másodnapján az Izraelita Nőegylet bált rendezett. Amikor éjfélkor a párok négyesre állottak fel, az uccáról az ablakon át bombát hajítottak be. A bomba a táncoló párok közé esett, akik már a terem közepén felállottak. A bomba egy pillanat alatt a padlóhoz ütdődött és hatalmas detonációval felrobbant. A robbanás rémes hatást váltott ki a bál halálraijedt közönsége között. Rettenetes sikoltozás, kiadálás és ordítózás hallatszott. — Azon a helyen ahol a bomba felrobbant több ember fetrengett véreben. A kijáratokat ostromolta a közönség és a pánikot ez csak még fokozta. Néhány perc alatt azonban a bál résztvevőinek legnagyobb része visszanyerte önuralmát. Nagyános Julianna 24 éves cselédleány, aki gazdája családját a bálba kísérte azonnal meghalt. Krizsán Béla gyógyszerészt súlyos sérülésekkel szállították el a helyszínéről, de néhány óra múlva ő is kiszervédett. Súlyos sebesüléseket szenvedtek még: Wolff Sándor 18 éves budapesti fiatalember, dr. Grosz csongrádi ügyvéd Magda nevű leánya, akinek a nyakát és gégéjét tépték át a szilánkok, Tóbiás Miksa gabonakereskedő fiának pedig az egyik kezét tépte le a gránát.

Rajtuk kívül még tizenöt sebesültek meg, köztük Farkas Balázs cigányprimás is. Politikai körökben az a vélemény, hogy ébredőmerényletről van szó. Schandl Károly földmivelésügyi államtitkár, Csongrád egységes párti képviselője is nyilatkozott a merénylettel kapcsolatban és kijelentette, hogy amióta a fajvédők kiváltak az egységes pártból, azóta a legféltetlenebb izgatás folyt Csongrádon: A merényletet ennek az izgatásnak tulajdonítja. Budapestről különben detektívek utaztak le Csongrádra a tényállás felderítésére. A legújabb jelentés szerint a rendőrség már nyomában van a tetteseknek.

Hivatalos jelentés.

Budapestről táviratozzák: A szegedi főkapitányság a csongrádi merényletről hivatalosan a következőket közli:

— December 26-án éjfélkor történt merénylet bombáját a Magyar Király szálló első emeleti tánctermének ablakán dobták be, éppen amikor a párok a négyesre állottak fel, a bomba a kolonok közüli üres tere esett. Szemtanuk sze-

rint a bomba hengeralka volt, a végéből a nyél ki volt csavarva. Ezen a részen volt a gyújtószinor, a bomba erre a részre esett és így nem is gurult tovább, öt másodperc alatt felrobbant. A szálló kávéházában ugyanekkor magukat fajvédőknek nevezők mulattak, a kik alaposan gyanúsíthatók a merénylettel. A többnyire fiatallemberekből álló mulatókat a csendőrség őrizetbe vette. Ezek cleinte a nemzetvédelmi osztály tagjai voltak, most azonban az ébredőkhez tartoznak. Számuk Csongrádon nem több huszonöt-harmincnál, de mégis félték tőlük, mert erőszakos fellépésükkel rettegesben tartották a közönséget. Erőteljesebb szervezkedésük október 14-től datálódik, amikor Utain, Lendvai és Zsirkay képviselők Csongrádon fajvédő blokkot akartak felállítani. A csongrádi fajvédők közül néhányan foglalkozás nélküliek, akiknek a kiutasítását a csendőrség már régebben szorgalmazta. A csendőrség a kávéházban mulatók közül tizenötöt őrizetbe vett és valószínű, hogy a tettes is ezek soraiban található. A merénylettel leginkább Bölönyi Miklós gyanúsítható, aki ismert ébredő és arról is nevezetes, hogy jól tud kézigranátot dobni. A nyomozás kiterjed a Csongrádon megforduló idegenekre is, mert ugyanakkor, amikor a szállóban az izraelita nőegylet bálozott, egy másik egyesület is vigalmat akart rendezni, de kérésüket elutasították, mert a helyiséget a nőegylet már lefoglalta.

A sebesültek névsora.

A merényletnek eddig két halott áldozata van. Az egyik Nagyános Julianna szakácsnő, aki a robbanáskor szörnyethalt, azonkívül súlyos sérüléseibe belehalt Wolff László műegyetemi hallgató. Életveszélyesen megsebesültek: Krizsán Aladár felegyházi gyógyszerész, Grósz Magda és Puck Margit. Mindhármuk felgyógyulásához nincsen semmi remény. Súlyosan, de nem életveszélyesen sebesültek meg: Grósz László budapesti banktisztviselő, Barna Henrikné, Farkas Balázs Tóbiás, Puck Mária, Puck József, Baron Gézáné, Engel Mihályné, Barna Piroška Grószék cselédje, Kovács Lajos, Princ István. A nyomozás eredménnyel kecsegtet. Délutánra újabb részletes jelentést várnak, amely az elrendelt házkutatás eredményét tartalmazza.

Erélyes nyilatkozat.

• Eckhardt Tibor, az FME elnö-

ke, aki a kiskundorozsmai kerületből Szegedre érkezett, nyilatkozott újságíróknak és kijelentette, hogy ha valóban ébredők vannak a dologban, maga sürgeti a legszigorubb megtorlást, mert addig nem lesz rend, amíg néhány ilyen gazembert fel nem akasztanak.

A politikai vezetők kivétel nélkül a legélesebben elítélik a merényletet. A demokraták és szociáldemokraták megbízásából Fábrián Béla interpellál a január 3-án összeülő nemzetgyűlésben. A csongrádi merénylet híre vonalzavar miatt Budapestre csak tizenkét óras késéssel érkezett.

HIREK.

Az áruló meghívó.

(Érdekes részlet a mátészalkai gyilkosság nyomozásáról.)

Budapestről jelentik: A Közlöny már megírta, hogy Nyírmedgyesen hekkormozott arcu rablók Mannlicher-fegyverrel agyonlőtték Német József mátészalkai ügyvédet. A tetteseket hamarosan elfogták. A nyomozás lefolyásáról most érdekes adatok kerültek nyilvánosságra. Megállapították, hogy a meggyilkolt anyósának házatól négyszáz lépésre fekvő üres telektől indultak el a rablók. A telken egy összegomhólyított papirdarabot találtak, amely egy háli meghívónak bizonyult. A meghívó Gólya Annusnak szült és egy nyírcsaholyi András nevű legény küldte. A detektívek kimentek Nyírcsaholyra és megkeresték Gólya Annust, aki azt vallotta, hogy a meghívót egy Oláh András nevű legénytől kapta. Oláh András kihallgatásakor alibit bizonyított de öccse bevallotta, hogy Hermann Gusztáv kőművesmester felbujtására ő, bátyja, Hermann Gusztáv, Cserenyák József földműves gazdálkodó és Batai Gyula földműves követte el. Szándékuk az volt, hogy a Németéknél látogatásban levő Róth Mórt kirabolják.

— Arad város új főjegyzője. A belügyminiszter távirati rendelete szerint Stefanutiu Sabin volt lakáshivatali főnököt Arad város főjegyzőjévé nevezte ki. Az új főjegyző holnap teszi le a hivatali esküt dr. Robu János főpolgármester kezébe és január 1-én átveszi a főjegyzői hivatal vezetését.

— Az állampolgárság ügyé. Bucurestiből jelentik: A tegnapi minisztertanácson Marzescu ismertette az állampolgárságra vonatkozó törvényjavaslatot, amelyet a szenátus különben már elfogadott és amelyet legközelebb a Kamara elé terjesztenek. A kormány elhatározta, hogy elmegegy az engedékenység legvégső határáig és az állampolgárság kérdésében mindazokat a jogokat törvénybe iktatja, amelyeket a békeszerződések statuálnak. Mindazokat román állampolgároknak ismerik el, akik 1918-ban Romániában laktak. Ennek a kérdésnek a végrehajtását különben a belügyminiszteriumra bízzák.

— A haditengerészet újászervezése. Bucurestiből jelentik: A legfőbb katonai tanács tegnap ülést tartott, amelyen a haditengerészet újászervezéséről szóló tervezést vitatták meg.

— Benes cseh külügyminiszter a kisebbségekről. Benes úr, Csehszlovákia külügyminisztere Párisban egy magyar újságíró kérdésére a következőket mondotta a csehszlovákiai kisebbségi kérdésről:

— Az én szememben a kisebbségek kérdése egyike a legelintezettebb problémáknak, főként nálunk. A békeszerződés és a Népszövetség biztosította jogait és kijelentem, hogy mi feltétlenül respektáljuk azokat, míg a megszállott kereteket túl nem lépik. Talán paradoxonként hangzik, a kisebbségi jogok minket, többséget védnek. Igen, megvédnek minket minden vád, rágalom ellen. Elhanyagolásról beszélni sem lehet. A magyar kisebbség érvényesítését biztosítja a proporcionális választójog. Képviselőik vannak a parlamentünkben, lapjaik vannak. Harcolhatnak alkotmányos fegyverekkel, kritizálhatnak, támadhatnak. Mi vállaljuk tetteinkért a felelősséget.

— Eljegyzés. Tichy Endre és Szalkay Jankuci jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Vasárnap bezárják a korcsnák. A bucaresti kamarában Marin képviselő felhívta a pénzügyminisztert, hogy tiltsa meg az ital kímérését vasár- és ünnepnapokon. Brațianu Vintilla pénzügyminiszter azt válaszolta, hogy ő már több italmérsési engedélyt sem városokban, sem falvakban többé ki nem ad és arról is hirtézkedett, hogy vasár- és ünnepnapokon a korcsnák zárva tartassanak.

— Megkezdődött a korcsolyaszáz Aradon. Tegnap megnyílt az Aradi Korcsolyázó-Egylet Eminescu (Baross) parki jégpályája, ahol egész nap vidám közönség korcsolyázik. Hadv Antal, a Korcsolyázó-Egylet igazgatója és Székely Károly pénztáros a legnagyobb figyelemmel gondoskodtak arról, hogy a fagy beálltával, már az első napon hódolhasson a közönség kedvenc sportszennedélyének, a korcsolyázásnak. A közönség sietett is kiélvezni az örömet, amit a téli sport nyújthat. Különösen sok diák és diákleány volt a jégen és egészségtől pirosuló arccal vígan „bógniztak“ a késő esti órákig. Az utóbbi évek enyhe telei nem nyújtottak elegendő időt korcsolyázásra, az ideitől azonban tartósan igazságot és így szép korcsolyaszáz van kilátás.

— Vásznakat Strasser divatruházában vásárolhat a legolcsóbban Aradon.

— A német extrónörökös Berlinben. Berlinből jelentik: Frigyes Vilmos, volt német trónörökös felesége, Cecilia főhercegnő kíséretében Velsből Berlinbe utazott, hogy a Karácsonyi ünnepeket ott töltsen. A birchalmi külügyminiszter kijelentette, hogy semmit sem tudott a trónörökös utjáról, de különben is szabadon jöhet-mehet Németországban.

— **Károlyi Mihály könyvétől megvonták Magyarországon a postai szállítás jogát.** Budapestről jelentik: A hivatalos lap mai száma közli, hogy a kereskedelemügyi miniszter Károlyi Mihálynak Münchenben megjelent „Egy egész világ ellen” című könyvétől a postai szállítás jogát megvonta.

— **Bezárták a német fajvédő képviselő irodáját.** Berlinből jelentik: Mint a lapok jelentik, a polgári rendőrség tisztviselői tegnap a Reichonai főparancsnok utasítására bezárták és lepecsételték a fajvédő képviselőknek Berlinben, a Jessauerstrassén levő irodáját. A három fajvédő képviselő, Hennig, Graefe-Goldebeck és Wulle ügyvéd az ellen az eljárás ellen panasszal éltek azzal a megokolással, hogy a főparancsnok intézkedése megsértette a képviselők immunitását.

— **Meghosszabbították az újságírói szabadjegyek érvényességét.** Bucurestiből jelentik: A közlekedésügyi miniszter közhírré teszi, hogy az újságírók szabadjegyeinek érvényességét 1924. január 31-ig meghosszabbította.

— **Az Egyesült-Államok képviselője a szakértő bizottságban.** Párisból jelentik: A Newyork Herald szerint, az Egyesült Államok Henry Robinson kaliforniai bankárt akarják kinevezni képviselőjüknek a szakértő bizottságba.

— **Dollárokat és dinárokat hamisítottak Triesztben.** Triesztből jelentik: Az itteni rendőrség Garuff nyomdátulajdonost és számos nyomdászt letartóztatott. A nyomdában végrehajtott vizsgálat alkalmával egy millió dinár és huszezer dollár hamis bankjegyet találtak, amelyek legnagyobb részét Jugoszláviában forgalomba hozták.

— **Megvert olasz képviselő.** Rómából jelentik: Amendola olasz képviselőt néhány ismeretlen ember meg támadta és bántalmazta. Sebesülései többé-kevésbé súlyosak és mint a kórházban fentartással kijelentették, körülbelül tizennégy nap múlva fognak meggyógyulni. A rendőrség keresi a tetteseket, akiknek sikerült nyomtalanul elünniök.

— **Lavinavás és hóvadás Tirolban.** Bécsből jelentik: Lavinavás és erős hóvadás miatt az Arlbergen, Innsbrucktól nyugatra a D. és a gyorsvonati forgalom tovább intézkedésig szünetel. A L. 1. és L. 8. jelzésű keleti expressz-vonatok, segédvonalon Salzburg—München—Landau útvonalon át közlekednek.

— **Diákok vasuti kedvezménye.** Bucurestiből jelentik: A német nő védelmi hivatal kérésére a tegnapi minisztertanács megengedte, hogy háromszáz német árvagyermek jöjjön Romániába. A Rockefeller jótékonyági egyesületnek megengedték, hogy Románia területén működhessek. Hozzájárult a minisztertanács a közoktatásügyi miniszter azon előterjesztéséhez, hogy a karácsonyi szünetre hazautazó diákok ötven százalékos vasuti kedvezményben részesüljenek.

— **Az aradi katolikus gimnázium félévi vizsgálói.** Az aradi katolikus főgimnázium növendékei, miután a főgimnáziumot egy miniszteri rendelet magánintézetnek jelentette ki, az állami iskolák tanárai előtt kell, hogy vizsgálatot tegyenek. A lányok idei félévi vizsgálatukat a Mihulin Miklós igazgatása alatt álló és a Baritiu (Rákóczi) utcában levő Ohiba Birta leányliceumban, a fiúk a Crisan Ascaniu igazgatása alatt működő Moise Nicoara liceumban fogják letenni. A félévi vizsgák megkezdését 1924. január 25-ére tűzték ki az állami iskolák igazgatóságai.

— **Arad város motoros tüzfecskendőt rendel.** Arad város vezetősége nyilvános pályázatot hirdetett a tüzoltóság részére egy motoros fecskendőre. Több ajánlat érkezett, amelyek felett ma tárgyalt a műszaki bizottság. A legelőnyösebb ajánlatot az aradi Astra-gyár nyújtotta be, ezért a bizottság javasolta a tanácsnak, hogy a motoros fecskendőt az Astra-gyárnál rendelje meg.

— **Három vasárnap munkaszünetének felfüggesztése.** Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara két héttel ez előtt táviratilag kérte az illetékes miniszteriumtól a karácsonyi és újévi ünnepeket megelőző vasárnapok munkaszünetének felfüggesztését. A miniszterium most közölte a Kamarával, hogy felfüggesztette a december 30., január 6. és 13. vasárnapi munkaszünetet.

— **A peregi katolikus plébánia földje.** Tegnap Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, Aradvármegye prefektusa a megye több vezetőjének kíséretében kintjárt Pécskán, ahol a járás községeinek kérelmeit és panaszait hallgatta meg. A prefektus elé járult többek között egy küldöttség, amelynek tagjai azt kérték, hogy a peregi határban az ottani római katolikus plébánia számára meghagyott 32 holdas területet sajátítsák ki és osszák fel közöttük. Kérelmük támogatására felhozták azt, hogy az ottani plébánián jelenteg nincs lelkes. A prefektus és German alispán azonban arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a föld haszna a mindenkori helyi lakosoké, de egyébként sem sajátíthatják ki a földet, mert ezzel elvágják az utját, hogy a jövőben katolikus papi kapjon az ottani plébánia. A megye vezetőinek társaságában volt mindvégig a pécskai magyarság képviseletében Olajos József főesperes, apátplébános.

— **A felettesek bűnhődtek a sikasztó miatt.** Néhány hónappal ez előtt — mint megírtuk — Hollósy József temesvári árvaszéki ülnök 140 ezer lej elikkasztása után megszökött. A temesvári közigazgatási bizottság fegyelmi tanácsa dr. Győrbíró Jenő árvaszéki elnököt, Pascu Emil városi főkönyvelőt és Costiciu városi számvetőt vonta felelősségre hiányos ellenőrzés miatt. A fegyelmi választmány mai ülésén tárgyalta az ügyet és a vizsgálat jegyzőkönyvei alapján dr. Győrbíró Jenőt 5000 lej, Pascu Emil 3000 lej pénzbírságra és Costiciu számvetőt hivatalvesztésre ítélte.

— **LEGJOBB bevásárlási forrás óra.** Észér és vésnői cikkekben CSAKY cég Arad, a városházával szembeni épületben. Saját óras és vésnök műterem! (Aranyat, ezüstöt a legmagasabb áron vesz.)

— **Köztársasági érzelmű szerb tisztok összeesküvése** Sándor király ellen. Párisból jelentik: A Matin hirt kapott Belgrádból, hogy ott összeesküvést fedeztek fel, amelynek célja volt a királyságot megbuktatni és köztársaságot létesíteni. Alábból 32 összeesküvő tisztet fogtak el Belgrádban, de sokkal többen vannak, akiknek sikerült Magyarországra menekülniök.

— **Bűnvádi feljelentés egy nagyvárad-i kereskedő ellen.** Nagyváradról jelentik: A csödbement nagyvárad-i Lucullus csemegekereskedő ellen Markovits L. bucarestii csoko-ládégyáros bűnvádi feljelentést tett, mert állítása szerint a csödbement üzlet nála nagyobb rendeltést tett akkor, amidőn már hitelezővel az egyezségi tárgyalásokat megkezdte.

— **A gőzfürdő január 1-én, kedden férfiak részére lesz nyitva.**

— **Mussolini puskája.** Rómából jelentik: Az Il Popolo d'Italia című római újság házának felavása alkalmával Mussolinit aranykönyvvel leplették meg. Monza főparancsnok pedig azt a puskát ajándékozta a miniszterelnöknek, melyet a fascista forradalom idején fordított. Mussolini beszédet mondott, melyben a népet éberségre intette, hogy a forradalom vívmányait megmentsék.

— **Rendőrkémek kísérték Esterházy Lujzát lengyelországi útján.** Pozsonyból jelentik: A pozsonyi államügyészség fogházában vizsgálati fogságban lévő Esterházy Lujza sorában semmiféle fordulat ma még nincs. Beavatott helyről szerzett értesüléseink szerint a letartóztatás tulajdonképen oka a Tarnovban elfogott két levél volt. Esterházy Lujza ugyanis a lengyelországi Tarnovban járt, ahol a főpóstára vitt két levelet. Az uccán eső érte utól. A grófnő felnyitotta ernyőjét és ezalatt valaki rejtélyes módon elemelte hóna alól a két levelet. Ez a valaki nem lehetett más, mint Pozsonyból utána küldött rendőrkém vagy propagacsnás, aki azután a két levelet a hatóságnak adta át. Az egyik levél egy angol újságíróismerősenek szövege és ebben a grófnő arra hívta fel az újságíró figyelmét, hogy a csehszlovák köztársaság elnöke egy elrekkvirált főhercegi kastélyban (Kistapolcsányban) üdül. A másik levél Oszienburgnak szólt és egészen magántermészetű.

— **Három évi börtön egy levágott orrdaracáért.** Nem mindennapi ügyet tárgyalt a napokban a nagybecskereki törvényszék. Tasin Zsiva odaváló földműves erkölcstelen merényletet akart elkövetni egy odaváló asszony ellen. A merénylet azonban nem sikerült és a férfi e feletti dühében levágta a szerencsétlen asszony orrának egy kis darabját. A levágott orr-részt azután hazavitte feleségének, bizonyosságául annak, hogy a merényletet tényleg elkövette, mert az egészet felesége biztató-sára tette. A törvényszék a merényletű férfit három évi börtönre, míg feleségét bűnpártolás miatt három havi fogházra ítélte.

— **Merényletet követtek el a japán trónörökös ellen.** Tokióból jelentik: A trónörökös ellen, aki automobilban ült, egy 20 éves fiatalember revolvermerényletet követett el, kétszer rálőtt a trónörökösre. A golyók nem találtak, a trónörökös sértetlen maradt, csak az automobil ablakai törtek össze. A merénylet elfogták. A merényletet politikai okból követték el.

— **Fabál február 9-én a Központi-ban.**

— **Felhívás idegen állampolgárokhoz.** Az aradi állambiztonsági hivatal felhívja azokat az idegen állampolgárokat, akik 1914. július 15-ike óta tartózkodnak Aradon, hogy január 5-ig bezárólag feltétlenül jelentkezzenek összes okmányaikkal Demosieanu komiszárnál. Azok is kötelesek jelentkezni, akik optáltak az idegen állampolgárságot. Akik a jelzett határidőig nem jelentkeznek, a törvény szerint lesznek megbüntetve.

— **Szilveszter-est a Fehér Keresztben az ATE. rendezésében.** Kezdeté este 9 órakor.

— **Kotányi nővérek hangversenye január 10-én Aradon, a Kulturpalotában.**

— **Waldbauer-Kerpely quartett január 26-án Aradon, a Kulturpalotában.**

— **Haladás-előadás az aradi Gurtenberg-dalkör közreműködésével és jó műsorral hat órakor a Kulturpalotában a fűtött nagytermében.**

— **Atléta-bál jan. 12-én Aradon.** A vigalmi bizottság felkéri a rendezőket, hogy meghívó igényüket f. hó 31-ig jelentésk be délután 6—7 között a Kis Keresztben levő klub helyiségben.

— **Honti Tibor az ügyészség fogházában.** Az aradi törvényszék vizsgálóbírája ma délelőtt kezdte meg Honti (Genál) Tibor kivándorlási szélhámos kihallgatását. Honti Tibor a vizsgálóbíró előtt megismételte a rendőrség előtt tett beismerő vallomását és elmondotta, hogy körülbelül kétszáz ezer lejjel károsította meg feleit. A szélhámos teljes bűnrajtromát azonban még nem sikerült összeállítani, mert Erdély nagyobb városából állandóan érkeznek újabb és újabb feljelentések Honti Tibor ellen. A vizsgálóbíró a kivándorlási csalót a folyamatban levő nyomozás és a vizsgálat befejezéséig előzetes letartóztatásba helyezte.

— **„Az Aradi Hajós-Egylet január hó 19-én tartja jelmez-estélyét.”**

— **Betörés.** Könyg Károly Arad Str. Spatarul Borcea (Mély-utca) 3 szám alatti lakos ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy a lakásába az éjszaka betörték és onnan mintegy 8000 lej értékű ruhaneműt vittek el. A betörők kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Elűnt a Szaharában egy francia léghajó.** Párisból táviratozzák: Észak-Afrikában eltűnt egy francia hadi érkáló kormányozható léghajó. A Szahara sivatagban akartak kutatásokat végezni. A léghajó személyzete negyven emberből állott és rajtuk kívül tíz tiszt vett részt, mint megfigyelő a repülésben.

— **Szédülés és fejfájás igen gyakran a belek rendellen működésének eredménye és rögtön elmúlnak, ha Kopro-lal, az ideális, jóízű csokoládé hashajtóval szabályozzuk székletünket.**

KÖZGAZDASÁG.**A volt jegybank
pénztárjegyei.**

(A román, magyar, csehszlovák és jugoszláv pénztárjegy-tulajdonosok követelése az Osztrák-Magyar bankkal szemben.)

(A Közlöny bécsi szerkesztősejétől.) Az Osztrák-Magyar Bank tavartalan likvidációját ismét veszély fenyegeti. Az ántant által ki küldött likvidátorok határozata szerint a felszámolók volt közös jegybank a forgalomban levő pénztárjegyeket névértékben, osztrák koronákban váltja be. Ezzel szemben a csehországi, magyarországi, jugoszláviai és romániai pénztárjegy tulajdonosok ragaszkodnak ahhoz, hogy a névértékben való beváltás saját valutáikban történjen meg. Az utódállambeli pénztárjegy-tulajdonosok avval érvelnek, hogy igaz ugyan, hogy ezeket a pénztárjegyeket Bécsben állították ki, a kiállításuk azonban még az összeomlás előtt történtek és a volt közös bank egyes fiókjaira, így például a budapesti második főintézetre, a prágai, brünni, zágrábi, kolozsvári, csernovitzi és egyéb fiókokra szólnak. Így tehát a likvidáló közös jegybank ezeket a pénztárjegyeket olyan valutában tartozik visszaváltani, a mely jelenleg e kifizetőhelyeken forgalomban van. A likvidátorok azonban ezekről a követelésekről hallani sem akarnak, hiszen ezek Magyarországon az általuk felajánlott összeg kétszeresét. Csehszlovákiában ezerszeresét, Jugoszláviában mintegy hétszázszorosát, Romániában pedig átlag négy százszorosát tenné ki. Mivel azonban az utódállambeli pénztárjegy tulajdonosok ragaszkodnak a nemzeti valutákban való beváltás hoz és igényeik teljesítését bírósági úton is készek kihurcolni, a pénztárjegyek kérdése a likvidálás befejezését ismét kitolhatja.

Az Osztrák-Magyar Bank likvidátorai egyébként mostan néhány napig Pozsonyban tartózkodtak, ahol aláírták a szerződést a prágai kormány megbízottaival, a mely szerint a volt közös jegybank összes csehszlovákiai fiókjai a cseh pénzügyminisztérium bank osztályának tulajdonába mennek át.

Blank Móríc lemondott a Bucurestii tőzsde elnökségéről. Bucurestiből jelentik: Blank Móríc, a Bucurestii tőzsde elnöke ma délután váratlanul benyújtotta lemondását. A lemondás okát senki sem tudja. Pénzügyi körökben élénk komemntárokkal kísérik a lemondás ténvét s a legkülönbözőbb kombinációk kerültek napfényre. A Bucurestii lapok tartózkodnak a legenyhébb kommentárok közlésétől is.

Uj iparvasut Aradmegyében. Tegnap megyei bizottság járt kint az aradmegyei Milova községben, a Mairovitz Márton fatermelő cégének

telepén épült uj iparvasut közgazgatási bejárására. A bizottság tagjai voltak Boneu Vazul és Petrutiu Áron vármegyei főjegyzők, Ileana Jancu, az államépítészeti hivatal vezetője és Hahn Alajos, a folyammérnökség vezetője. A bizottság a 12 kilométeres uj vasutvonalat rendbenlevőnek találta és üzembhelyezését engedélyezte. Érdekes, hogy a cser- és bükkfa kiviteli tilalma miatt Milován a cég ezeknek a fanemeknek az impregnálására gyártelepet rendezett be. Az impregnált fa kivitele ugyanis szabad. A gyár elhelyezésére szolgáló épületek már feleépültek és a tegnap kintjárt bizottság az uj gyártelepet is megtekintette.

A cseh korona romlását várják. Közgazdasági körökben az az általános vélemény, hogy a cseh kormány nem tudja tovább tartani a zürichi cseh korona jegy zést, mert az óriási áldozatokba kerül az államnak. Már a jövő év elején várják a cseh korona lemorzálódását és ettől remélik a közgazdasági élet javulását. A köztudatban azonban más az érzés. A bizalom a cseh korona iránt megrendült és azok, akiknek módjukban áll, igyekeznek már most vagyonukat dollárvalutában fedezni.

Prágában újra jegyzik a lejt Prágából jelentik: A prágai tőzsdetanács elhatározta, hogy 1924. január 1-től kezdve a prágai tőzsdén újból hivatalosan jegyezni fogják a lej árfolyamát.

Aradi hetipiac. Dermesztő hidegben tartották meg a mai heti piacot. Az árak kevés kivétellel ugyan azok maradtak, mint a múlt héten. Mai árak: burgonya 3-4 lej, hagyma 3-3.50, bab 14 lej, vaj 100-110 lej kilogrammonként, tej 7-8 lej, tejjel 25 lej literenként. Gyümölcsárak: alma 6-10 lej, szőlő 18 lej, dió 17-18 lej kg.-ként. Tojás 2-2.50 lej darabonként. Gabonáárak: árpa 430-440 lej, kukorica 420-440 lej, zab 370-380 lej méter mázsánként. Az állatvásár árai: szarvasmarha 9-12 lej, borjú 20-21 lej, sertés 30-37 lej kilogrammonként élősúlyban. A felhajtás közepes volt, a kereslet rendkívül élénk. Az árakat különösen befolyásolta az, hogy a piacon nagyon sok idegen vásárló volt.

Értékálló pénzt kap a német megszállott terület. Düsseldorfból jelentik: A birodalmi kormánnyal egyetértésben végre sikerült értékálló pénzt kreálni a megszállott terület számára, amely Dortmundól Ludwigshafenig terjed és magában foglalja a rajnai tartományt, Westfáliát, Hesen-Nassaut, Hessent és a rajnai Pialzot. Ezt a pénzt közösen felveendő 6 százalékos, aranyra szóló községi kölcsön fedezi, amelyet az összes érdekelt városok, kerületek és egyéb önkormányzati szervek vesznek fel s amelyekért közösen szavatolnak. A pénzegység egy arany márka. (4.20 arany márka egyenlő 1 dollár.) Az uj pénzt a rajnai tartomány országos bankja fogja kibocsájtani.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (December 28.) Francia frank 10.50, svájci

frank 35, dollár 196, dinár 2.25, szokol 5.60, lira 8.30, angol font 8.56, magyar korona 0.00150, osztrák korona 0.002850. — Kifizetések: Budapest külföldi 95, belöldi 167, Bécs 350, Prága 5.72, Zürich 34.10, Milano 8.52, London 8.50, Páris 10, Newyork 195.50, Belgrád 2.22.

Temesvári valutaárak. (Dec. 28.) Newyork 194.50, dollár 195, London 842, angol font 850, Páris 9.95, francia frank 10.50, Zürich 34, svájci frank 34.50, Milano 8.40, lira 8.38, Belgrád Külföldi 2.25, belöldi 2.15, dinár 2.13, Prága 5.68, szokol 5.50, Budapest külföldi 97, belöldi 170, magyar korona 165, Bécs 364, osztrák korona 350.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Dec. 28.) Kifizetések: Páris 10.05, London 850, Newyork 196.25, Milano 8.50, Zürich 3430, Bécs 0.00277.5, Prága 5.75, Budapest 0.0110. — Valuták: Napoleon 750, Léva 1.35, török lira 10.5, angol font 857, francia frank 10.30, svájci frank 35.25, lira 9.10, drachma 3.90, dinár 2.12, dollár 196.50, lengyel marka 0.00050, osztrák korona 0.0029, magyar korona 0.0062, szokol 5.60

Zürichi nyitás. (December 28.) Amsterdam 216.62.50, Newyork 571.25, London 2485.50, Páris 29.20, Milano 24.82.50, Prága 1.6.7.5, Budapest 0.030250, Belgrád 6.50, Bucuresti 2.95, Bécs 0.008.075.

Zürichi zárlat. (December 28.) Amsterdam 217, Newyork 571.25, London 2485.50, Páris 29.20, Milano 24.80, Prága 1.6.7.0, Budapest 0.03.02.50, Belgrád 6.4.7.50, Bucuresti 2.95, Bécs 0.008075.

Bucuresti Devizaközpont jegyzései. (December 28.) Napoleon 68800, Belgrád 241-255, Bucuresti 112-125, London 92300-96700, angol font 92600-97000, Milano 920-975, lira 930-985, Páris 10.80-11.46, francia frank 10.95-11.61, Prága 625-669, Varsó 0.30-0.40, Bécs 0.30-32.20, Newyork 21200-22300.

Aradi mozihirek.

Stuart Webbs az Urániában. Szombaton rendkívül érdekes kalandorfilm kerül bemutatásra az Urániában. Kegyetlen banditák címmel. Stuart Webbsnek, a világhírű mester detektívnek legújabb bravurjáról szól ez a filmdráma, amelyben a híres detektív egy uri betörőbanda lealcázását és ártalmatlanná tételét tűzte ki maga elé célul. Erős és nehéz küzdelem indul meg a mesterdetektív és az uri banditák között s az üldözések során a detektív a betörők hatalmába jut. Életveszedelmekkel teli, izgalmas kalandok után szabadul ki s végül sikerül is neki nagy fáradsággal az egész bandát kézrekeríteni és börtönbe juttatni. Az izgalmas kalandordráma szombaton, vasárnap és hétfőn kerül színre az Urániában. — Harsogó kacagás, vidámság köszönti az Apolló szombati premier-

jét: Max Linder, a világhírű filmkomikus a főszereplője annak a pompás bohóságának, amely szombaton Kis kávéház címen kerül bemutatásra az Apollóban, amelynek nincs egyetlen jelenete, amely ne a legnagyobb derűtségre, harsogó vidámságra deritené a publikumot, amely az egész darab alatt ki nem fog a nevetésből. A rendkívül humoros és kacagtató film szombaton, vasárnap és hétfőn látható az Apolló színházban.

A szerkesztésért felelősen
KÖCSY JENŐ.
felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

**14 napig
tart még
SOMLÓ
Testvéreknél.**

az

„Au Bon Gout”

lerakatának 14351

**igen olcsó
elárusítása**

Tekintse meg a kirakatot.

Rudvas Kg.-ként 9.50.

lapos, gömbölyű és négyzet. Vasgerendák minden méretben. Olom minden mennyiségben kapható: **Dautsch Iacob**
Timișoara gyár. Str. Dacilor 56. Telef. 601

Modell asztalos

kerestetik a 7495

„Transsylvania”

Armatura és Gépgyár r. t.-hoz
Targu-Mures.

Szerszámlakatos,

aki esztergakések kezelésében teljesen jártas, felvételük a

„Transsylvania”

Armatura és Gépgyár r. t.-hoz
Targu-Mures. 7496

Központi étteremben és barban e hó 31-én nagy „Szilveszterest”,

tombola, fényes új műsor, világhírű attrakciók, kitűnő Jazz-Band és cigányzenekar, reggelig nyitva, asztalok előjegyezhető

Gríás malacok nagyválasztékban olcsó áron kaphatók a

„Csokoládé Király”-nál

ARAD, Strada Metianu (Farray-utca) 2. sz. 4339

Női és leányka felöltő szükségletének beszerzése előtt keressék felokvetlenül! **Juliu PLESZ Gyula**

céget, Arad, Str. Col. Piriol 3. (Vörösmarty-u.), a színház hátsó bejáratával szemben, ahol az összes reklámon levő készletek mélyen lezállított árban lesznek kiárusítva

Igaz Sándor Ujévi ajándékok legszebb és olcsó beszerzési forrása. **ékszerész, Minorita-palota. — Elsőrangú modern ékszer, arany, ezüstnemű, alpacca-ezüst és dízsmű cikkek nagy raktára** Vesz mindennemű ékszer- és aranyáru

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

KERESÜNK jól bevezetett helyi képviselőt nagyszerű tömegcikkok elhelyezésére. Ajánlatokat „Agilis” jellegre Lloyd Expresszhez Cluj, kérünk. 7484

JORAVALO mindenest főzőnő azonnalra 2 tagu családnak fűtővel Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) balra az udvarban. 100

MÁSODIK gimnazista fiához román instructort keresek. Ehrenfeld Arad, Str. Luther 2. 7504

GÉPÉSZ és fűtő alkalmazást nyer Müller si Fű kelmefestő gyárában Aradon. 14179

RENDSZERETŐ mindenest keresek magas fizetéssel lehetleg azonnalra. Cim Kelet hírlapiroda Arad. 14206

SZOBAINAS keresetlik. Cim Arad, Bul. Regina Maria 1. újszám házmesternél. 14208

VARRÓ és tanulóleányok azonnal felvételnek. Trébits Lenke Arad, Strada Alexandri (Salacz-ucca) 6. 14209

Lakás.

KÜLÖNBEJÁRATU szobát keresek ellátással, vagy anélkül. Ajánlatokat Wallinger hirdetőjébe „Kereskedő” jellegre Arad. 14179

BUTOROZOTT szoba teljes ellátással kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7503

Vétel és eladás.

OLCSÓ és szép ujévi ajándéktárgyakat, n. m.: étkező, fekete kávé és üvegserveziket, arany órákat, díszárukat, kézimunkákat, színházi látszóveket, antik szalon fehérneműt, utazó bundát biher bérelssel, perza szőnyeget szerzhet be Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

EZÜST és díszárukat, szőnyeget, antik dolgokat, háztartási cikkeket, fehérneműket, butorokat, bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

EBÉDLŐ perza és szmirna olcsón Comissio Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. Ugyanott veszünk perza kabátot. 7501

KORCSOLYÁK ELADÓK Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 14. II. 7506

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüsti tárgyakat, perza és szmirnaszőnyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban. vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eitz-palota.) 11895

EREDETI világos norvég csukamáj-olaj Marke A.Arsaether, görvélykóros, tüdőbajos, fejletlen, sápadt, angolkóros, gyenge gyermekeknek és felnőtteknek. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133

Hőfőhár és egészséges fogak a

Chlorodont

állandó használata által. 7574

Laboratorium **LEO**, Dresden-Weidenbach

Képviselet: „CHEMOSANA“ Brassó, Uj-ucca 27.

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzaszőnyegek, műtárgyak, antik fűz és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Orfútvá-palota címre küldendők. 13573

BLADÓ egy kétszárnyas 160 magas, 2,60 széles teljesen új vaskapu. Ugyanott lakatos tanoncok felvételnek. Bővebbet: Weisz Jenő lakatos, Arad, Bulev. Regina Maria 23. 14200

NŐI ingek, kombinék, batiszt, klott mosókötények, gyermekruhák, flanel és klottalsók, pongyolák karácsonyra, gyári áron lesznek eladva Stern Testvéreknél Arad, Strada Mejianu (Forray-ucca) 2. 14178

Ingatlan.

BELVÁROSBAN gyönyörű magánház, három szoba, előszoba, zárt folyosó, pin ce, nagy udvarral 360.000 lejért eladó. Lakás átadó. Meghívott Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 14327

Ellátás.

ELSŐRENĐŰ HÁZIKOSZT kapható uriházban, Calea Bihorului 2-4-6. (Nagyvárad-ut) 10.) I. emelet, 30. olcsó áron. Naponta délelben 3 tál étel. Leves, vas-tag étel hússal, vagy peccsenye és tészta Egy ebéd 20 lei. 500

Különféle.

GYÖRFFY TESTVÉREK műbutor asztalos műhelye Timisoara (Temesvár) Gyár város, Rékási-ut 2. 96

AJUROZÁST, damborizást, gombáthuzást, pliszé és gouvellirozást vállalunk. Stern Testvérek Arad, Str. Mejianu (Forray-ucca) 2. 14178

FŐTÉR közelében teherautó részére megfelelő garázszt keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít. 7505

HASZNALT ÓLOM megvételre keresetlik. Bővebbet a kiadóban.

Női harisnya legolcsóbb 23.— **Bogyó A.** Női fekete gely. harisnya 150.— Női harisnya legfinom. L 145.— Női, férfi és gyermek. koztyú 24.— Férfi és gyermek harisnya 15.— L. Arad, Str. Emilianu 13. Gombok, oéznák, szabó-kellékek

Legszebb ujévi Losonczy Arad, Piața Avram Iancu (Szabadságtér) 1. 14174

Állandó **BUTOR**-raktár háló-, ebédlők, uriszobák, konyha-berendezések, íróasztalok, függönytartók, szőregáulókéj matracok, stb. jó, szép és olcsón kapható a Butorkészítő Iparosok Szövetkezetében Timisoara, Józsefváros, Seudler-liget. 255

Házassulandók figyelmébe! Számos 18-50 év közötti urinők 50.000-1.400.000 Lejig érő vagyonnal, valamint minden igényekhez képest biztos állásu és vagyonos urak, ismeretség hiányában házasságot óhajtának kötni. — Diskrét gyors felvilágosítással szolgál: **Fix általános kereskedelmi iroda** Timisoara, Fabrica, Strada Cogealniceanu (Indóház-ucca) 16. sz. 164

Butor-raktár olad új komplett berendezéseket, ugyszintén előnyös árban egyes kredenceket, teljes berendezéseket és egy kaput. 190

BLIDARIU, Józsefváros, Kült-tér No. 3. :: Telefon 589.

Belváros centrumában fűszerüzlet eladó. Bővebbet 14208 Kelet hírlapirodában.

Perfekt német gép- és gyorsírógépet, valamint román gépirónót 7502

magas fizetéssel felvesz az **Aradi Kötő- és Kötőszövőgyár R.-T. Arad.**

Szép ujévi ajándék **TATAR** sapka készítő Timisoara, Páva-ucca 6. sz. 254 **SAPKAI** minden fazonban. Engros és Detail

Izléses művészi fényképet olcsón **Brunner műterme,** Timisoara, Bulv. Carol (Kossuth L.) 15

La Renommée des Flandres valódi pótkávé érkezett **Dumitru N. Anastasiu céghez** ARAD Bul. Reg. Ferdinand I. No 25. Minden háziasszony ma csak VALÓDI BELGA pótkávé használ a Frank-kávé és egyéb utánzatok helyett. 14191

Kifutó fiu jó fizetéssel felvételük. Cim a kiadóhivatalban.

Ne okozzon magának gondot, hogy mi a legmegfelelőbb Ujévi ajándék. Vegyen egy „Gábor keverőket”, mely kicsinynek, nagyoknak szerez örömeket. 1/2 kg. Lei 17.—, 1/4 kg. Lei 33.—, 1/3 kg. Lei 65.—, 1 kg. Lei 130.—

Varrógépek, kerékpárok, csillárok, főzőedények és alkatrészek legolcsóbb beszerzési forrása. Villany és csengőszerelesei vállalat, szakszertű javító műhely. **Schwartz** műszerész, Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-ucca) 3. 14301

Olcsó takarmány gazdák részére. 50 bani egy kiló cukorrépaszelet (maláta) bármely állomásra szállítva Cim: Timisoara, Erzsébetváros, Rezső-utca 17. **Guttman Jenő** Megrendelések felvételére minden községben meghívottak felvételnek. Megrendeléseket fölvesz a Jelzalog Hitelbank, a Ferdinand szálló mellett. 208